

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4164/2019
20.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Александар Веселиновић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ АД Нови Сад, кога заступа пуномоћник Јелена Радановић, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2847/18 од 01.04.2019. године, у седници већа од 20.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2847/18 од 01.04.2019. године, па се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог, а пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1005/2018 од 30.08.2018. године, потврђује у ставу 1. и 3. изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати 18.000,00 динара у року од осам дана по пријему судске одлуке под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1005/2018 од 30.08.2018. године, ставом 1. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име мање исплаћене зараде за 2011. и 2012. годину исплати месечне износе са каматом како је то ближе наведено у том ставу изреке пресуде све у року од осам дана. Ставом 2. изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу исплати на име мање исплаћене зараде за новембар 2011. године износ од 3.421,32 динара са каматом. Ставом 3. изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 69.878,00 динара са каматом од извршности до исплате, док је ставом 4. изреке, одбијен захтев тужиоца у делу којим је тражио затезну камату на досуђене трошкове поступка од пресуђења до извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2847/18 од 01.04.2019. године, одбијена је жалба тужиоца, а усвојена жалба туженог, па је пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1005/2018 од 30.08.2018. године у усвајајућем делу преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев ради исплате мање исплаћене зараде за децембар 2011.

годину и 2012. годину за месеце јануар закључно са децембром, са захтевом за затезном каматом од доспелости до исплате, као и захтев за накнаду трошкова поступка тужиоцу.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/18) Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана и дозвољена. С обзиром да је ревизија дозвољена због тога што је другостепени суд преиначио првостепену пресуду, то нема потребе да се одлучује о условима за посебну ревизију из члана 404. ЗПП.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности, а тужилац у ревизији не указује на неке конкретне повреде поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог од 2007. године, а 25.12.2012. године је са туженим закључио споразум о престанку радног односа на основу кога му је радни однос престао 31.12.2012. године уз исплату накнаде од 848.096,00 динара умањено за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање на терет запосленог и обавезу послодавца да тужиоцу исплати неисплаћене зараде, накнаде зарада и друга примања која је остварио до дана престанка радног односа и то све најкасније у року од 30 дана од престанка радног односа. Исплата зарада тужиоцу била је уређена Законом о раду, Колективним уговором и уговором о раду, као и његовим анексима. Колективни уговор предвиђа да зараду чини зарада коју запослени оствари за обављени рад и време проведено на раду, зарада по основу доприноса по основном успеху послодавца и друга примања, зарада за обављени рад и време проведено на раду се састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Основну зараду запосленог чини производ вредности радног часа и фонда радних часова у одређеном месецу као и коефицијента сложености посла. Упоређивањем износа обрачунате разлике зараде по стопи од 15% износа обрачунатих и исплаћених премија утврђено је да су премије веће од обрачунате разлике зараде односно исплаћени бонуси и премије су већи од разлике зараде од 15% за спорни период. Првостепени суд је утврдио износе примљених бонуса и премије у спорном периоду и оне су за око 20% веће у односу на повећање зараде по социјалном програму. Висина потраживања тужиоца по основу неизвршеног и трајног увећања зараде од 15% по члану 9. Социјалног програма у периоду од 21.11.2015. до 25.12.2012. године износи 88.475,08 динара односно по месецима у износима како је то утврдио суд. По основу премије и бонуса тужилац је у наведеном периоду примио 108.390,20 динара. Тужени је у периоду од 01.11.2009. до јануара 2013. године доносио појединачне одлуке о утврђивању вредности коефицијента 1 основне зараде. Утврђивање цене рада за коефицијент 1 основне зараде по наведеним одлукама вршено је на основу кретања индекса трошкова живота и потрошачких цена. Одредбом члана 9. Социјалног програма од 17.06.2008. године који су закључили Влада Републике

Србије, тужени, репрезентативни синдикати код послодавца и репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије и гране прописано је да се тужени као послодавац обавезује да одмах након преузимања НИС-а АД изврши једнократно и трајно повећање зараде запослених у висини од 15%, а у односу на месец који је претходио преузимању НИС-а АД уз обавезу да тако утврђене зараде у будуће усклађује са индексом трошкова живота и реални раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења овог Социјалног програма, тј. од 17.06.2008. до 31.12.2012. године. Социјални програм у члану 10. предвиђа да се послодавац обавезује да обезбеди да се реална вредност зарада која је утврђена по члану 9. Социјалног програма не смањује. Послодавац се обавезао да ће запосленима сваке године по завршном рачуну исплаћивати зараду из добити – профита у висини од најмање 10% од исте остварене по годишњем обрачуна, а сразмерно учешћу њихових зарада у годишњем фонду зарада. Тужени је преузео „НИС“ АД 11.02.2009. године. Тужени је донео Правилник 21.05.2009. године о исплати премија запосленима у НИС-у у коме је у основним одредбама предвиђено да се Правилник уводи искључиво ради решавања питања везаних за награђивање запослених са циљем да се у краткорочној и дугорочној перспективи достигне повећани ниво мотивације запослених за повећање успешности друштва и повећање нивоа личне успешности запослених. Тим Правилником су предвиђене четири врсте мотивационог награђивања. На основу одлуке од 30.04.2009. године, коју је донео генерални директор туженог, тужени је свим запосленима сем менаџерима прве и друге групе исплатио једнократни додатак на априлску зараду у висини од 15% вредности основне зараде утврђене чланом 42. Колективног уговора за „НИС“ за април месец.

У овој парници тужилац тврди да му у спорном периоду није исплаћена увећана зарада од 15% у складу са Социјалним програмом НИС-а АД, па тај износ потражује.

Код напред утврђеног чињеничног стања, при чему је у поступку утврђена разлика зараде коју тужилац потражује између исплаћене и оне са увећањем од 15%, првостепени суд налази да је тужиочев тужбени захтев основан, због тога што Социјални програм представља општи акт који се непосредно примењује односно ствара права и обавезе, па у складу са тим тужиоцу и припада наведени износ јер му исти није исплаћен. Међутим, по мишљењу другостепеног суда Социјални програм нема значај општег акта који се непосредно примењује јер се њиме не уређују права, обавезе и одговорности запослених већ представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђивању права запослених за чијим радом је престала потреба и друге активности. Другостепени суд се позвао и на становиште које је изнео Уставни суд у својим одлукама које су наведене у одлуци другостепеног суда, па је због свега тога и преиначио првостепену пресуду на начин како је то наведено.

У овом поступку пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2202/2014 од 06.09.2016. године одбијен тужбени захтев тужиоца, а ту пресуду је потврдио Апелациони суд у Новом Саду пресудом Гж1 3254/16 од 14.11.2016. године. Међутим, одлучујући о изузетној ревизији Врховни касациони суд је решењем Рев2 379/2017 од 03.11.2017. године прихватио одлучивање о ревизији тужиоца и укинуо нижестепене

одлуке. Поред осталог, а што је битно за пресуђење у овом случају, Врховни касациони суд је изнео став да Социјални програм, закључен 17.06.2008. године, има карактер општег акта што су и његови потписници одредили чланом 6. став 2. и као такав се непосредно примењује, а што је тужени првобитно и признао испуњавајући га у одређеном периоду. Имајући у виду да је послодавац у овако потписаном акту предвидео повећање зараде запослених једнократно и трајно за 15% и да ту своју обавезу није у потпуности испунио тужилац основано потражује исплату разлике између исплаћене зараде по анексима уговора о раду и зараде која би му припала по закљученом социјалном програму. Овакав став Врховни касациони суд је изнео и у читавом низу својих других одлука.

С обзиром да се у конкретном случају као једино спорно питање појављује правно питање да ли је поменути Социјални програм општи акт у напред наведеном смислу, па како је то правно питање Врховни касациони суд разрешио у својим одлукама, то се и при одлучивању о изјављеној ревизији у овом случају Врховни касациони суд мора држати става који је већ заузео и изразио и на тај начин признао права запосленима из наведеног општег акта.

Имајући у виду све наведено произилази да је основана ревизија тужиоца у конкретном случају јер је другостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право због чега је преиначена другостепена одлука и одбијена жалба, а потврђена првостепена пресуда, све на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужиоцу су досуђени трошкови ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара по АТ за писање ревизије, при чему се судске таксе не досуђују јер нису опредељене, а све на основу члана 154. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић